

Сабаққа қойылатын талаптар,
құзыреттілікке жеткізетін
мақсат-міндеттері анықталған
сабақтың жоспарын құру

ЖАҢАШЫЛ ПЕДАГОГТЫҢ РОЛІ

Фасилитатор (*Facilitator*) –

өз бетімен білім алуда белсенді көмекші

ЖАҢАШЫЛ ПЕДАГОГТЫҢ РОЛІ

Тьютор (tutor) –

әрқашан көмек беруші кеңес беруші (тәлімгер)

ЖАҢАШЫЛ ПЕДАГОГТЫҢ РОЛІ

Ақпарат тасымалдаушы емес,
Коммуникатор (*communicator*)

Интерпретатор (*interpreter*)

ЖАҢАШЫЛ ПЕДАГОГТЫҢ РОЛІ

**Оратор, ритор (*orator, teacher of rhetoric*),
шешен**

ЖАҢАШЫЛ ПЕДАГОГТЫҢ РОЛІ

Ұйымдастырушы, организатор (*organizer*)

ЖАҢАШЫЛ ПЕДАГОГТЫҢ РОЛІ

**Оқу әрекетінің бастамашысы, ойлар
генераторы,
ортақ шешімдердің координаторы**

- **“Технология”** ежелгі гректің **“тесно”**-өнер, шебер, білгір және **“logos”**- ілім, ғылым деген сөздерінен шыққан.
- **“Технология”**- шеберлік, өнерлік, білгірлік туралы ғылыми ұғым.

Жаңа педагогикалық технология

Оқытушы мен оқушылар үшін барлық жақсы жағдайлар жасалынғанда оқу процесін жобалау, ұйымдастыру әрі жүзеге асыруда біріккен педагогикалық іс-әрекеттің жан-жақты ойластырылған моделі (В.М.Монахов).

Педагогикалық мақсатқа жету үшін қолданылатын барлық тұлғалық, инструменталдық және әдіснамалық құралдардың қызмет ету реті мен жүйелі жиынтығы (М.В.Кларин).

Әдіс пен технологияның айырмашылықтары

Әдістеме - оқу процесін ұйымдастыру мен өткізу туралы нұсқаулар жиыны

Технология - күтілетін нәтижеге жетуді және оқытушының кәсіптік қызметін қамтамасыз ететін технологиялық құрылымдалған және реттелген процедуралар жиынтығы.

Жаңа педагогикалық технологиялар

Педагогикалық қарым-қатынаста жеке тұлғаны ізгілендіру және демократияландырудағы негізделген технологиялар

Ынтымақтастық педагогикасы

Білім берудегі ізгілендіру

Оқушылардың іс-әрекеттік белсендіру және күшейту негізіндегі педагогикалық технологиялар

Проблемалық оқыту

Ойын технологиясы

Тірек сигналдар арқылы оқыту

Герман техникалық орталығы жобасы

Іскерлік

Имитациялық

Әдістемелік білім жетілдіру және дидактикалық қайта құрастыру негізіндегі педагогикалық технологиялар

Дидактикалық бірліктерді ірілендіру технологиясы

Ақыл-ой әрекетін сатылап қалыптастыру

Оқыту үрдісін тиімді басқару және ұйымдастыру негізіндегі педагогикалық технологиялар

Деңгейлеп-саралап оқыту

Оза оқыту технологиясы (Лысенкова)

Ұжымдық және топтық оқыту технологиясы

Компьютерлік технология

Ақпараттық-коммуникациялық технология

Жобалап оқыту технологиясы

VCT-шаблон арқылы оқыту

Дамыта оқыту технологиялары

Дамыта оқыту

Оқу мен жазу арқылы сыни тұрғыдан ойлауды дамыту

Модульдік технология

№	Технологияның аты, авторы, әдебиеттер.	Мақсаты.	Ерекшеліктері.	
			Тұжырым-ның	Мазмұны мен әдістерінің
1.	<p>Ынтымақтастық педагогикасы. Әдебиеттер: Берулаева М.Н. “Общепедагогические подходы гуманизации образования” Педагогика №5. 1994 Селевко Г.К. Тихомирова Н.К. “Педагогика сотрудничества”. Методические рекомендации. ч. I,II. Ярославль, 1988-89</p>	<p>-талап ету педагогикасы нан қарым-қатынас педагогикасы на өту; -балаға ізгілік тұрғысынан қарау; -оқыту мен тәрбиенің бірлігі.</p>	<p>-мұғалім -оқушы, оқушы-мұғалім, оқушы-оқушы. Оқушы да субъект, мұғалім де субъект. -Екеуінің бірлік одақта қызмет істеуі, бір-бірін басымдық көрсетпеуі. -Жалпы мектеп ұжымының арасында өзара ынтымақ болуы.</p>	<p>-балаға жеке ізгілік қарым-қатынас; - дидактикалық белсендіруші және дамытушы кешені; -тәрбиелеу тұжырымдасы; -қоршаған ортаны педагогикаландыру.</p>

<p>2.</p> <p>1.</p> <p>1.</p>	<p>Білім беруді ізгілендіру технологиясы. (Амонашвил и Ш.А.)</p> <p>Амонашвили Ш.А. “Воспитательная и образовательная функция оценки учения школьника. М-1984.</p> <p>Педагогикалық ізденіс. Құрастырған Баженова Н. А-1992</p>	<p>-баланы оның жеке қасиеттерін ашу арқылы азамат етіп тәрбиелеу;</p> <p>-баланың жаны мен жүрегіне жылылық ұялату;</p> <p>-баланың танымдық күшін қалыптастыру;</p> <p>-біліммен кеңейтуге және тереңдетуге жағдай жасау.</p>	<p>-ынтымақтас-тық педагогика-касының тұжы-рымдары;</p> <p>-бала-табиғат пен ғарыштың туындысы, сондықтан оны мықтылық, шексіздік сияқты қасиеттеріне ие;</p> <p>-бала психикасы дамуға есеюге және еркіндікке құштар.</p>	<p>-менгеруге тиіс барлық білік, икемділіктер,</p> <p>-жазу-сөйлеу әрекеті;</p> <p>-математикалық пайымдау;</p> <p>-математикалық түсіну;</p> <p>-әсемдікті, әдемілікті сезіну, қабылдау;</p> <p>-өзге тілді меңгеру;</p> <p>-рухани жетілу т.б. әдістері: ізгілік, жеке қарым-қатынас, қарым-қатынас шеберлігі, ата-анамен бірлесіп жұмыс істеу, оқыту арқылы тәрбиелеу.</p>
-------------------------------	--	---	--	---

<p>3.</p>	<p>Ойын арқылы оқыту технологиясы. Әдебиеттер: 1.Коваленко В.Г. “Дидактические игры на уроках математики”. М-1990. 1.Самоекина Н.В. “Организационно-обучающие игры в образовании”. М. Народное образование, 1996.</p>	<p>-дидактикалық; -тәрбиелік; -дамытушылық; -әлеуметтендірушілік.</p>	<p>Ойындық іс-әрекеттің психологиялық механизмі жеке бастың өзіндік талап-талғамдарына сүйенеді.</p>	<p>Мазмұны: білімдік танымды, шығармашылық, репродуктивтік. Әдістері: Пәндік, сюжеттік, рольдік, іскерлік, драмалық, еліктеушілік.</p>
-----------	---	--	--	---

<p>4.</p> <p>1.</p> <p>1.</p>	<p>Проблемалық оқыту технологиясы.</p> <p>Әдебиеттер:</p> <p>1. Оконь А. “Основы проблемного обучения”. М-1968.</p> <p>1. Рубрика. “Проблемное обучение в практику”. Вестник высшей школы. 1984-1985.</p>	<p>-білім, білік, дағдыға ие қылу;</p> <p>-өз бетімен әрекеттену әдістерін меңгерту;</p> <p>-танымдық және шығармашылық икемділікті дамыту.</p>	<p>-Білімді меңгеру ішкі себептер негізінде пайда болған басқарылмай-тын үрдіс;</p> <p>-бала дүниені тануда адамзат жүріп өткен жолмен жүреді;</p> <p>-бала материалды сезім мүшелері арқылы (көріп, тыңдап) қабылдап қана қоймайды, білімге деген қажеттілігін қанағаттандыру мақсатында меңгереді,</p> <p>-оқытуда табысқа жетудің шарттары;</p> <p>-оқу материалында проблема туғызу,</p> <p>-баланың белсенділігі;</p> <p>-оқытудың бала өмірімен, ойынымен, еңбегімен байланысы.</p>	
-------------------------------	--	---	---	--

<p>5.</p>	<p>Бағдарлама лап оқыту технология сы (Б.Скиннер, В.П. Бесполько) Әдебиеттер: 1. В.П. Бесполько</p>	<p>-ғылыми негізде түзілген бағдарлама негізінде оқытудың тиімділігін арттыру; -баланың жеке қасиеттерін ескере отырып оқыту.</p>	<p>Оқыту құралдарының (ЭЕМ, бабағдарлама- ланған оқулық, кинетренажер т.б.) көмегімен бағдарламаланғ ан оқу материалдарын меңгеру. Бағдарлама- ланған оқу материалдары кадр, файл, адым сияқты оқыту ақпаратының кішкентай бөлігі арқылы логикалық бірізділікпен беріледі.</p>	<p>-Сызықтық бағдарлама; -тармақталған бағдарлама, -құрастырылған бағдарлама; -Әдісі: блоктық және модульдік оқыту. Блоктық(ақпараттық блок, тестілік-ақпараттық, түзету-ақпараттық, проблемалық). Модульдік(блоктық оқытуды дамыту ретінде) оқушылар модульдерден құрастырылған оқу бағдарламасы-мен жұмыс істейді. Модульдік оқыту технологиясы уақытты реттеумен оқу материалының мазмұнында ыңғайлауға мүмкіндік береді.</p>
-----------	--	---	--	--

<p>6.</p>	<p>Оқытудың компьютерлік технологиясы</p> <p>• Әдебиеттер: 1.Апатова Н.В. “Информационные технологии в школьном образовании. М, 1994.</p>	<p>-ақпаратпен жұмыс істей білуді қалыптастыру және қатынас қабілетін дамыту; -жеке басты “ақпараттық қоғамға” даярлау;</p>	<p>-Оқыту-бұл оқушының компьютермен қатынасы. Баланың жеке қасиеттеріне қарай компьютерге бейімдеу.</p>	<p>-Информатика мен есептеу техникасының негізгі ұғымдарын білу; -компьютерлік техниканың принциптерін білу.</p>
-----------	--	---	---	--

<p>7. Дидактикалық бірліктерді ірілендіру технологиясы. (П. М.Эрдниев) Әдебиеттер:</p> <p>1.Эрдниев П.М. “Обучение математике в начальных классах. (из опыта работы) М, Просвещение, 1977.</p> <p>1.Эрдниев П.М. “Обучение математике в начальных классах. (опыт обучение дидактических единиц) . М, Педагогика, 1979.</p>	<p>Математикалық білімнің оқушының интеллектісін дамыту мен өзін-өзі дамытуының басты шарты ретіндегі тұтастығына қол жеткізу.</p> <p>-пәндердің бірілігі мен тұтастығын қамтамасыз ететін тақырыптардың неғұрлым жетілген жүйесін жасау.</p>	<p>Дидактикалық бірліктерді ірілендіру оқытудың төмендегі нақты жолдарын: 1).өзара байланысты амал, операция, т.б. бірліктерді және бір мезгілде қарастыру;</p> <p>2). Есеп құрастыру және шығару үрдісінің бірлігін қамтамасыз ету;</p> <p>3). Деформация-ланған жаттығулар әдісін;</p> <p>4). Тура есепті кері есепке және керісінше айналдыру;</p> <p>5). Математикалық білімнің табиғатының күрделілігіне орай, жүйелі де тиянақты білім беру;</p> <p>6). Берілетін тапсырмалардың баланың ойлау операцияларын меңгеруін, логикасын дамытуға әсерлі болуын ұсынады</p>	<p>-бір мезгілде тура және кері амалдар мен операцияларды меңгеру;</p> <p>өзара қарама-қарсы ұғымдарды салыстыру;</p> <p>-тұтас және қарама-қарсы ұғымдарды сәйкестендіру, салыстыру;</p> <p>-жаттығуларды орындау, есептер шығаруда амалдардың орындалу тәртібін (жұмыс кезеңдерін) реттеу.</p>
---	---	--	--

<p>8.</p>	<p>Дамыта оқыту технологиясы</p> <p>• (Л.С. Выгодский, Л. В.Занков, Д.Б. Эльконин). Әдебиеттер: 1.Давыдов В.В. “Проблемы развивающего обучения”. М, 1986. 1.Эльконин Д.Б. “Психология обучения младшего школьника”. М, 1974</p>	<p>-Бала бойына еркіндік, мақсаткерлік, ар-намыс, мақтаныш сезімдерестік адамгершілік, еңбексүйгіштік, белсенділік т.б. қасиеттер дамыту. Дамыта оқытудың басты мақсаты: Баланы оқыта отырып, жалпы дамыту.</p>	<p>-Оқыту дамудың алдында жүруі керек; - дидактикалық құралдардың дамуға әсері зор.</p>	<p>Дамыта оқыту жеке тұлғаның барлық сапаларын тұтас сәйкестікте дамытуға бағытталған РО=ЗУН+СУД-СУМ-СЭН+СДТ -Дамыта оқыту-дәстүрлі оқытуға балама жүйе. Оның нәтижесінде әр оқушы өзін-өзі өзгертуші субъект дәрежесіне көтерілуі көзделіп, соған лайықты жағдайлар жасайды.</p>
-----------	--	---	---	---

<p>9. Д.Б.Эльконин-В.В. Давыдовтық дамыта оқыту технологиясы.</p>	<p>-Теориялық ой мен сана қалыптастыру;</p>	<p>Максатты оқу әрекетінің басқа әрекеттерінен айырмашылығы-теориялық ойлаудегейін е жету.</p>	<p>Білім берудің теориялық деңгейін көтеру;</p>
<p>Әдебиеттер: 1. Давыдов В.В. “Психологическая теория учебной деятельности и методов начального обучения, основанных на содержательном обобщений”, 1992.</p>	<p>-балаларда білім, білік, дағды ғана қалыптастырылып қоймай, ой-әрекетінің әдістерін де қалыптастыру;</p>		<p>-Балаларда дәстүрлі және практикалық білікпен қатар, қоғамдық сананың “жоғарғы” формасымен қамтамасыз ету .</p>
<p>1. Эльконин Д.Б. “Психология обучения младшего школьника”. М, Знания, 1974. 3. репкина Н.В. “Что такое развивающие обучение?”, 1993.</p>	<p>-балалардың оқу әрекетіне ғылыми таным логикасын енгізу.</p>		<p>-Оқу пәндерінің негізгі ұғымдары центрден периферияға қарай спираль тәріздес қозғалыста оқытылып, қалыптастырылады. Мысалы, математиканың бастапқы курсы оқушылардың нақты сандар туралы тұжырымын қалыптастыруға арналған. Барлық нақты санның жалпы генетикалық бастапқы негізгі шама болып табылады. Оған: шамалардың абстракциясы, сандардың жеке түрлері, математикалық операциялар сияқты мәселелер сериясын шешу арқылы келуге болады. Математика курсының ұғыну мына схема арқылы жүзеге асады: мазмұндау, талдау (модельдеу, жалпылау-түсінік, модельді қайта құру). Арифметикалық амалдармен қатар графикалық кескінде және әріп символдары модельдері де негізделеді. Есептеу біліктілігі, мәтінді есептерді шығару жалпы заңдылықтарды меңгеру негізінде көрінеді.</p>

<p>10.</p>	<p>Деңгейлік саралап оқыту технологиясы. Эдебиеттер: 1.Гроот Р. “Дифференцияция в образовании”. Директор № 5, 1994. 2.Селевко Г.К. и др. “Дифференцияция обучения” Ярославль, 1995.</p>	<p>-эр оқушыны оның қабілеті мен мүмкіндік деңгейіне орай оқыту. -Оқытуды оқушылардың әр түрлі топтарының ерекшелігіне сәйкес бейімдей, ыңғайлау.</p>	<p>-Мықтылар өздерінің қабілеті мен икемділігін одан әрі бекіте түседі, әлсіздер өзін-өзі сынап карауға мүмкіндік алып, өзхіне сенімсіздіктен арылады. -Күшті топтарда оқуға деген ынта артады; -Білім дәрежесі деңгейлес оқу топтарында оқу жеңілдейді.</p>	<p>Оқу мазмұны мектетің, -арнайы мектептер, гимназия, лицей, колледж, жеке меншік сияқты типтерінің; -гимназия тереңдетіп оқытылатын сыныптардың; -факультатив әр жастан біріктірілген топтар; -сынып құрамындағы топтар бағдарламалары негізінде жүзеге асады.</p>
------------	---	--	--	---

11	<p>Міндетті нәтижелерге негізделген деңгейлік саралап оқыту технологиясы.</p> <p>Әдебиеттер: В.В.Фирсов “Дифференциация обучения на основе обязательных результатов обучения”. М-1994.</p>	<p>Мақсаты-алдыңғы технологиямен бірдей.</p>	<p>-Білімнің базалық деңгейінің барлық оқушылар үшін міндеттілігі, яғни оқушылардың көпшілік бөлігінің күші жететіндей және оларға қолайлы болуы;</p> <p>-білімнің базалық деңгейі оқытудың жаңа технологиясының механизмі ретінде оқушының бірте-бірте өрістей дамуына мүмкіншілік жасауы тиіс;</p> <p>-Білмегенді жазаламау, ескерту;</p> <p>-оқушыға оқу деңгейін таңдауға ерік беру;</p> <p>-оқушы өз мүмкіндігіне орай, тек міндетті деңгейі кем емес білім алуға ерікті.</p>	<p>-Оқушы міндетті түрде базалық білім деңгейін меңгеруі тиіс;</p> <p>-базалық деңгей оқушының саралай және жеке сұранысының негізі;</p> <p>-базалық деңгейдегі барлық оқушы үшін ақиқат болуы;</p> <p>-оқушылардан талап етілетін базалық білім деңгейінің жариялылығы.</p> <p>Әдістері:</p> <p>-материалды блоктап беру;</p> <p>-кіші топтармен бірнеше деңгейде жұмыстану;</p> <p>-оқу-әдістемелік кешенді пайдалану.</p>
----	---	--	--	--

<p>12.</p> <p>1.</p> <p>1.</p>	<p>Тірек сигналдары арқылы оқыту. (В.Ф. Шаталов.) Әдебиеттер: 1.Шаталов В.Ф. “Куда и как исчезли тройки?” М. Педагогика, 1980 1.Шаталов В.Ф. “Эксперимент продолжается” . М. Педагогика, 1989.</p>	<p>-Білім, білік, дағды қалыптастыру; -Жеке мәліметтері не (әлеуметтік) қарамастан, барлық баланы оқыту. -Оқытуды жеделдету (орта мектепті 9 жылда аяқтау).</p>	<p>-Үнемі қайталау, міндетті кезеңдік бақылау, жоғары деңгейдегі қиыншылық, ірі блокпен оқыту, тіректі қолдану; -жеке бағдарлы қарым-қатынас, ықпал. -ізгілік(барлық бала талантты) – зорлықсыз еркімен оқыту. -әр оқушының табысының жариялылығы, түзетугге, өсуге, табысқа жетуге жағдай жасау; -оқыту мен тәрбиеленуді біріктіру.</p>	<p>Мазмұны: -материал ірі мөлшерде енгізіледі; -материалды блокпен топтау; -оқу материалын тірек-схема, тірек-конспект түрінде хаттау. Әдістері: 1). Теорияны блоктау; -теориялық материалды сыныпта меңгеру; -үйде өз бетімен жұмыс істеу; -Бірінші қайталау; -конспект(меңгергенін жан-жақты бақылау). -тірек конспектісін ауызша баяндау. -Екінші бақылау, жалпылау және жүйелеу. -Үшінші бақылау, бірін-бірі өзара бақылау. 2). Практиканы блоктау: -практикалық жұмыс(жаттығу) -есеп шығару; -нәтиже.</p>
--------------------------------	---	---	--	--

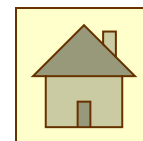
Ақпараттық құзыреттілік

Аспект	
<i>Ақпараттық ізденісті жоспарлау</i>	<ul style="list-style-type: none"> - ақпаратты белгілі мен белгісізге бөледі; - қойылған міндетті шешу үшін берілген тізімнен ақпараттың қайсысын меңгергенін, не меңгермегенін көрсетеді; - ұсынылған ақпараттан қойылған міндеттерді шешуге қажетін бөліп алады. <p>- анықтамалықтарды, энциклопедияларды қолданады, мазмұны бойынша кітаптарға және сілтемелер бойынша сайтқа бағдар жасайды.</p>

Аспект	
<i>Алғашқы ақпаратты бөліп алу</i>	<ul style="list-style-type: none"> - бақылау (қойылған міндеттерге сәйкес жоспар бойынша эксперимент) жүргізеді; - ақпаратты адамға сұрақ қоя отырып алады; - ақпаратты көркем образды мазмұнды қайнар көздерден бөліп алады.
<i>Қайта алынған ақпаратты бөліп алу</i>	<p>- екі немесе одан көп берілген бөліп алады және жүйелейді (қайнар көз: мазмұны қолданылған ақпараттан тұратын 1-2 қарапайым қайнар көздерден).</p>

Аспект	
<i>Ақпаратты алғашқы өңдеу</i>	<ul style="list-style-type: none"> -алынған ақпаратты қарапайым берілген құрылым аясында жүйелендіреді (1 белгі бойынша). -қарапайым ақпараттарды графикалық түрінен мәтінге немесе керісінше ауыстырады.
<i>Ақпараттарды өңдеу</i>	<ul style="list-style-type: none"> -алынған ақпаратты нақты бөліп алады. - ақпараттың жеткіліксіздігін немесе түсініксіздігін көрсетеді. - ұсынылған қайнаркөздегі ақпараттан дәйектер мен қорытынды таба біледі.

Аспект	
<i>Ақпаратты өңдеу кезінде логикалық операцияларды пайдалану</i>	<ul style="list-style-type: none"> - түсіндіреді, дәйектемені бағалайды; - ұсынылған ақпаратты тапсырмаға сәйкес түсіндіреді және таратады; - берілген негізге сүйеніп жіктейді. - түсініктердің белгілерін, нысанды, құбылысты бөліп алады және олардың бастысын және жанамасын бөледі; - сәйкестігі мен қайшылығын табады.

Коммуникативтік құзыреттілік

Аспект	
<i>Жазбаша қатынас</i>	<ul style="list-style-type: none"> - қарапайым құрылымдағы жазбаша байланысудың стандартты өнімдері нысанында өз ойын ресімдейді; - үлгіде берілген мәтінді ресімдеу нормаларын сақтай отырып, сұрағын қосымша графикада баяндайды.
<i>Көпшілік алдында сөз сөйлеу</i>	<ul style="list-style-type: none"> - баяндаманың жоспарын дайындайды; - көпшілік алдындағы баяндаманың нормасы мен шегін сақтайды; - өз баяндамасының мағыналық блоктарын ерекшелеу үшін үзілістер пайдаланады; - нақтылау мен түсінуге берілген сұрақтармен жұмыс жасайды.

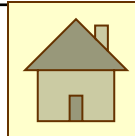
Аспект	
<i>Диалог</i>	<ul style="list-style-type: none"> -монолог, диалог, пікірталаста (топ) нақты/бағалау ақпараттың негізгі мазмұнын қабылдайды; -әңгімені нормаға сәйкес бастап, аяқтайды, диалог форматы мен мақсатына сәйкес сұрақтар қояды және жауап береді.
<i>Өнімді топтық қатынас</i>	<ul style="list-style-type: none"> -оқушы топтық талқының іс-әрекетіне өз бетімен ілеседі; - оқушылар топтық жұмыс тапсырмаларына сәйкес жауап береді (іс-әрекетті орындайды); - оқушылар өз ойларын ұсына отырып түсіндіреді немесе топтың өзге де мүшелерінің идеяларын өз қарым-қатынастарын дәйектейді.

Проблеманың шешімін табу құзыреттілігі

Аспект	
<i>Проблеманы сәйкестендіру (анықтау)</i>	<ul style="list-style-type: none"> - мұғалім құрастырған проблеманы шешуге қай тұрғыда келетінін түсіндіреді; - шынайы және ойлаған жағдаяттардың бір-бірінен айырмашылығын көрсете отырып, сипаттайды.
<i>Әрекетті жоспарлау және мақсат қою</i>	<ul style="list-style-type: none"> - міндеттерді шешу қадамдарының логикалық және уақытша бірізділігін анықтайды және құрайды.
<i>Технологияларды қолдану</i>	<ul style="list-style-type: none"> - технологияны нұсқаулықпен қатаң сәйкестікте жүргізеді.

Аспект	
<i>Ресурстарды жоспарлау</i>	- белгілі әрекеттерді орындау үшін қажетті ресурстарды атайды.
<i>Қызметті бағалау</i>	-өзі іс-әрекетіне бақылауды тапсырылған тәртіппен орындайды.
<i>Қызмет өнімінің нәтижесін бағалау</i>	- жоспарланған және алынған өнімнің сипаттамаларын салыстырады және өнім сапасына сәйкес қорытынды жасайды; - өз әрекетінің өнімін берілген өлшемдер мен тәсілдерге сәйкес бағалайды.
<i>Өзіндік қозғалысын бағалау</i>	-өз әрекетінің әлсіз және күшті жақтарын көрсетеді; -өз қызметіндегі қызығушылығын атайды.

Сабақ жоспарының

жобасы

Пәні:

Тобы:

Уақыты:

Сабақтың
тақырыбы:

Құзыреттілікке
жеткізетін
сабақтың мақсат-
міндеттері:

A) проблеманы
шешу
құзыреттілігі

- әртүрлі жағдайдағы проблемаларды анықтауға, жауапты шешім қабылдауға өз шешімінің нәтижесін бағалауға дайын болу;
- өз қызметіне мақсат қоюға, оны іске асыру үшін қажетті жағдайларды анықтауға, ондағы жетістіктерге жету процестерін жоспарлауға және ұйымдастыруға дайын болу (яғни, барабар міндеттерге технологиялар әзірлеу);
- өзіндік бағалау мен қорытынды жасауға, өзінің әрекеті мен оның нәтижелерін бағалауды жүзеге асыруға дайын болу;
- өзі үшін барабар жағдайлар, іс-әрекет пен мінез-құлық нормаларын таңдауға дайын болу;
- барабар қойылған міндеттерге технологиялар таңдауға, технологияларды нақты қадағалауға мүмкіндік туғызуға дайын болу.

Б)
ақпараттық
құзыреттілік

- сыни тұрғыдан талданған ақпараттар негізінде саналы шешім қабылдауға;
- өз бетінше мақсат қоюға және оны негіздеуге, жоспарлауға және осы мақсаттарға жету үшін танымдық қызметтерді жүзеге асыруға;
- ақпаратты өз бетінше табуға, талдауға, іріктеу жасауға, қайта құруға, сақтауға, түсіндіруге және ақпараттарды тасымалдауды оның ішінде қазіргі заманғы ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың көмегімен жүзеге асыруға;
- логикалық операцияларды (талдау, жинақтау, қорыту, құрылымдау, тікелей және жанама дәлелдеме, ұқсастығы бойынша дәлелдеме, моделдеу, ойлау эксперименті, материалдарды жүйелеу) қолдана отырып, ақпараттарды өңдеуге;
- қызметін жоспарлау және жүзеге асыру үшін ақпараттарды қолдануға.

В)

КОММУНИКАТИВТІК
құзыреттілік

- нақты өмірлік жағдайларда өзінің міндеттерін шешу үшін ана, мемлекеттік және басқа тілдерде ауызша және жазбаша коммуникациялардың түрлі құралдарын қолдануға;
- стиль мен жанрды қатысымдық міндеттердің барабар шешімдерін тандауға және қолдануға;
- қазақстандық және әлемдік мәдени мұралардың негіздерін білу, ақпараттық мәдениетін дамытуға;
- Қазақстан Республикасы азаматының құқығы мен міндетін білу және сақтау, елдің мемлекеттік саясатын түсіну мен қадірлеуге;
- ұлтына, діни нанымына, мәртебесіне, жынысына және т.б. қарамастан, өзге мәдениет пен түсініктегі адамдарға төзімділік таныту, өзге көзқарастағы, ұстанымдағы мәдениет өкілдерімен құндылықты-саналы ынтымақтастыққа дайын болуға;
- мәдени және шығармашылық жұмыстарға қатысу, тұлға мен қоғамды қалыптастыратын мәдениеттің маңызды тұстары мен аспектілерін түсіну және қадірлеуге.

Сабақта қолданылатын педагогикалық технологиялар :

А) Педагогикалық қарым-қатынаста жеке тұлғаны ізгілендіру және демократияландырудағы негізделген технологиялар: ынтымақтастық, білім беруді ізгілендіру

Ә) Оқушылардың іс-әрекеттік белсендіру және күшейту негізіндегі педагогикалық технологиялар: проблемалық, ойын, тірек сигналдар арқылы оқыту, герман техникалық орталығы жобасы

Б) Әдістемелік білім жетілдіру және дидактикалық қайта құрастыру негізіндегі педагогикалық технологиялар: дидактикалық бірліктерді ірілендіру, ақыл-ой әрекетін сатылап қалыптастыру, модульдық

В) Оқыту үрдісін тиімді басқару және ұйымдастыру негізіндегі педагогикалық технологиялар: АКТ, оза оқыту, ұжымдық және топтық оқыту, жобалап оқыту, деңгейлеп-саралап оқыту,

Г) Дамыта оқыту технологиялары: оқу мен жазу арқылы сыни тұрғысынан ойлауды дамыту, дамыта оқыту

<p>Сабақтың әдісі:</p>	<p><i>А) білім алу көзіне қарай топтастырылған әдістер: сөздік, көрнекілік, практикалық</i> <i>Ә) таным белсенділігі деңгейіне қарай топтастырылған әдістер:</i> <i>түсіндірмелі-иллюстративті, репродуктивтік, проблемалық, ішінара зерттеу, эвристикалық</i> <i>Б) оқытудың дидактикалық мақсат-міндеттеріне қарай топтастырылған әдістер</i> <i>В) білімді бақылау, бағалау әдістері т.б.</i></p>
<p>Пәнаралық байланыс:</p>	
<p>Оқыту құралдары:</p>	

Сабақтың барысы:	Оқытушының қызметі	Студенттің қызметі	Күтілетін нәтиже
I. Ұйымдастыру бөлімі			
II. Үй тапсырмасы тексеру			
III. Өткен материалды қайталау арқылы жаңа материалды қабылдауға дайындық			
IV. Жаңа материалды түсіндіру			
V. Жаңа білімді бекіту			
VI. Үйге тапсырма. Қорытындылау.			

Оқу жұмысын ұйымдастырудың негізгі түрі –**сабақ**. Сынып-сабақ жүйесінің басты элементі –сабақ. Ол оқу процесінің кезеңі, белгілі бір уақыты бар. Сабақ уақыты қысқа болғандықтан ол күрделі және жауапты кезең.

Сынып сабақ жүйесінің ерекшеліктері:

жасы, дайындықтары бірдей оқушылар тұрақты сыныпта оқиды ;
сынып жоспар, бағдарлама, сабақ кестесі бойынша жұмыс істейді;
сабақ бір пәнді, тақырыпты оқуға арналады;
оқу жұмысына оқушылардың білім, іскерлік, дағды деңгейлерін анықтап отыратын мұғалім басшылық етеді;
оқушылардың танымдық іс-әрекеті алуан түрлі;

Сынып сабақ жүйесінің артықшылықтары:

бөліктері бір-бірімен байланысты;
үнемді, оқу-тәрбие жұмысын реттейді;
мұғалім барлық оқушылармен жұмыс істеп, оқу жұмысын басқарады;
оқушылардың бірін-бірі оқытуына мүмкіндік бар.

Сынып сабақ жүйесінің кемшілігі:

орташа оқушымен жұмыс істеу мүмкіндігі аз;
жеке оқушымен оқу-тәрбие жұмысын жүргізу өте қиын;
жақсы оқытындардың қабілеті тежеледі.

Сабаққа қойылатын талаптар

- 1. Дидактикалық** – сабақ тақырыбы, мақсаты, мазмұнының бағдарламаға сәйкестігі, игерілетін іскерлік, дағдылардың айқындылығы, қабылдауға әзірлеу.
- 2. Дамытушылық** – танымға қызықтыру, өздігінен іздену, білімін толықтыру, ой еңбегі мәдениеті, ақыл ойды дамыту.
- 3. Тәрбиелік** – тәрбиелік мақсаттың нақтылығы, білім мазмұны арқылы көзқарас, адамгершілік қасиеттерді тәрбиелеу.
- 4. Гигиеналық** – сынып тазалығы, желдетілуі, оқу құралдарының, тақта, бор т.б. Сабақ жабдықтарының болуы, жарық мөлшерінің сақталуы.
- 5. Психологиялық** – білімге ынталандыру, танымдық белсенділігің арттыру, эмоциялық көңіл-күй тудыру, қабылдау, зейін, ойлау.
- 6. Ұйымдастырушылық** – алдын-ала сабаққа дайындық, пәннің тақырыптарын оқу жоспарын жасау.

Аралас сабақ

Ұйымдастыру кезеңі

Үй тапсырмасын тексеру

Білімді жан-жақты тексеру кезеңі

Жаңа материалды белсенді және саналы қабылдауға,
меңгеруге оқушыларды әзірлеу кезеңі

Жаңа білімді меңгеру кезеңі

Жаңа білімді бекіту кезеңі

Оқушыларға үй тапсырмасын және оны орындау
жөнінде нұсқаулар беру

Білімді тексеру сабағы

- сабақтың бастапқы кезеңін ұйымдастыру. Бұл кезде мұғалім сабырлылық, іскерлік танытып, оқушылар бақылау жұмысынан қорықпайтындай жағдай жасау керек, себебі мұғалім оқушылардың оқу материалын одан әрі меңгеруіне қажет дайындықтарын тексереді;
- сабақтың міндеттерін қою. Мұғалім оқушыларға қай тақырып бойынша білімдерін тексеретінін айтады. Олардан керекті ережелерді еске түсіріп, өз жұмыстарында қолдануларын сұрайды;
- бақылау және тексеру жұмыстарының түрлері аталады. Олар оқу бағдарламасына сәйкес жасалған есептер, диктант, шығарма, сұрақтарға жауап беру.
- сабақты қорытындылау. Мұғалім оқушылардың жақсы жұмыстарын, сонымен қатар қате жұмыстарды да талдайды, қателерді түзету жұмыстарын ұйымдастырады;
- білім, білікті меңгеру кезінде оқушылардың жиі қателесетін жерлері анықталып, оларды жою жолдары белгіленеді.

Жаңа сабақ

Мақсаты оқушыларға жаңа білім беру. Мұғалім оқушыларға жаңа оқу материалын түсіндіріп, оқушылардың іс-әрекетін ұйымдастырып, білімдерін практикада қолдануға үйретеді. Жаңа ұғымдар мен іс-әрекет тәсілдерін жақсы меңгеру үшін оқушылар белсенді түрде жұмыс істеу керек.

Жаңа материалды көбірек беру үшін ірі блоктың тәсілдер қолданылады. Бір сабақта бірнеше, мысалы 4 сабақтың материалы оқылады, қалған 3 сабақ іскерлік пен дағдыға машықтануға арналып, тақырыптар терең оқылады. Жаңа материалды оқу түрлі әдістер арқылы жүзеге асады. Оқушылардың оқу жұмысына қызығушылығын ояту үшін енжар іс-әрекет түрлері (мұғалімнің әңгімесін тыңдау, сыныптасының жауабын тыңдау) және белсенді жұмыс түрлері (практикалық және зерттеу түріндегі өздік жұмыстар) орындалады.

Қайталау сабақ

Бұл сабақтардың мақсаты – оқушылардың білімдерін еске түсіру және кеңейту.

Түсіндіретін бөлік (мұғалім нұсқауы және оқушыларды оқу жұмыстарына психологиялық жағынан әзірлеп, есептер шығаруға, шығарма, диктант, шығармашылық жұмыстар жазу. Негізгі бөлімде оқушылардың өз күшіне сенуіне және бірқалыпты жұмыс істеуіне мұғалім кеңес береді. Соңғы бөлімде өткелі отырған жаңа бөлім, курс тақырыптарын оқу қай бағытта жүретіні айтылады.

Қорытынды – жинақ сабақ

- ұйымдастыру бөлімі;
- тақырыптың маңызы, сабақтың мақсаты және жоспары туралы мұғалімнің кіріспе сөзі;
- жеке оқушыларға, сыныпқа, топтарға ауызша және жазбаша түрде орындалатын тапсырмалар беру;
- оқушылардың жұмыстарын тексеру, қажет болса түзету;
- оқылған материалды қорытындылау;
- сабақтың нәтижелеріне баға беру;
- үйге тапсырма.

Дәстүрден тыс

```
graph TD; A[Дәстүрден тыс] --> B[Дамыту сабағы]; A --> C[Панорамалық]; B --> D[Аукцион сабақ]; C --> E[Интеграциялық]; D --> E; E --> F[Көңілді тапқыштар клубы]; C --> G[Шығармашылық сабақ];
```

Дамыту сабағы

Панорамалық

Интеграциялық

Аукцион сабақ

Шығармашылық сабақ

Көңілді тапқыштар клубы

САБАҚ ТҮРЛЕРІ

- Викторина – сабақ (урок – викторина)
- Аралас сабақ (комбинированный урок)
- Ізденіс- сабақ (урок-поиск)
- Жобалау сабағы (проектный урок)
- Экскурсия сабақ (урок-экскурсия)
- Экспедиция сабақ (урок-экспедиция)
- Оқытушысыз сабақ (урок без преподавателя)
- Сазды сабақ (музыкальный урок)
- Өзара оқыту сабағы (урок взаимообучения)
- Сабақ – пресс - конференция (урок - пресс-конференция)
- Проблемалы оқыту- сынақ сабағы (проблемно-обучающий зачет - урок)
- Білім, білік және шығармашылық байқауы (конкурс знаний, умений и творчества)

САБАҚ ТҮРЛЕРІ

- ❑ Іскерлік, рольдік, жағдаяттық ойындар (деловые, ролевые, ситуационные игры)
- ❑ Біріккен сабақтар (интегрированные уроки)
- ❑ Сабақ – документальді практикум (урок – документальный практикум)
- ❑ Фантазия сабақ (урок-фантазия)
- ❑ Ертегі сабағы (урок-сказка)
- ❑ Спектакль сабақ (урок-спектакль)
- ❑ Ойын сабақ (урок-игра)
- ❑ Конференция сабақ (урок-конференция)
- ❑ Жорық сабақ (урок-поход)
- ❑ Сот сабақ (урок-суд)
- ❑ Дәріс сабақ (урок-лекция)
- ❑ Өзбетімен ізденіс сабағы (урок самостоятельного поиска)
- ❑ Шығармашылық сабақ (урок творчества)

САБАҚ ТҮРЛЕРІ

- Келіссөз сабағы (урок-переговоры)
- Жарыс сабақ (урок-соревнование)
- Көркем сөз оқу сабағы (урок художественного чтения)
- Емтихан – сабақ (урок-экзамен)
- Пікірталас сабағы (урок-дискуссия)
- Тест - сабағы (урок-тестирование)
- Есеп беру сабағы (урок-отчет)
- Әңгіме-сабақ (урок-рассказ)
- Семинар сабағы (урок-семинар)
- «Аквариумдағы» сабақ (урок в «аквариуме»)

Панорамалық сабақ

- Панорамалық сабақтың негізгі мақсаты: озат мұғалімдердің ұстаздық зертханасын ашып, сабақ беруі, көп жылғы әдістемесін, игі тәжірибелерін көпке таныту.
- Панорамалық сабақты өткізуге қойылатын ең бірінші талап: өзгеге ұқсамайтын өзіндік әдісінің болуы.
- Өзге де талаптар: мұғалімнің өткізген сабағын өзі талдап беретіндігі.

Шығармашылық сабақ

Мақсаты: оқушылардың шығармашылық жұмыс істеуіне баса назар аудару.

Сабаққа қатысатын оқушылардың деңгейі: өте жақсы оқитын оқушылар.

Технологиясы: топтық оқыту.

Барысы: 10 минөт ішінде 1-2 топтың оқушылары сол тақырып бойынша кроссворд құрса, 3-4 топтың оқушылары олардың жауабын айтады. Бір тақырыпқа қысқа шығарма, сценарий, көркем немесе мультфильм құрғызуға болады.

Қорытынды: Қазылар алқасы әрбір топқа баға қояды.

Коммуникативтік құзыреттілік.

Аспект: (өнімді топтық қарым-қатынас орнату) Сайыс сабақ

- **Ұйымдастырылуы:** сыныпта екі команда білімдері бойынша сайысқа түседі. Мысалы: есеп шығару, сөйлем талдау.
- Алдын-ала оқушылардың өз арасынан қазылар алқасын құру.
- Мұғалімнің көмегімен жеңген команданы анықтау.
- Екі команданың капитандарының жарысы.
- Қорытынды.

Интеграциялық сабақ

- **Мақсаты:** пәнаралық байланысты жетілдіру.
- **Ұйымдастырылуы:** бір тақырыпты түрлі пәндерден беретін мұғалімдер оқытады.
- **Кіріктірілген сабақтың негізгі мақсаты:** оқу материалдарын байланыстырып, оқушыларға терең білім беру, ойлау қабілетін дамыту.
- **Нәтижесі:** оқу материалдарын бағдарламаларға сай пәндер бойынша біріктіріп беру оқушылардың жан-жақты, тұтас, терең, берік білім алуына мүмкіндік жасайды.

Аукцион сабақ

- Бір нәрсені сату арқылы өткізіледі.
- Сабақ жабыдықтары: сатылатын бірнеше заттар

Сабақтың құрылымы:

- өткен сабақты тексеру;
- аукцион тәртібін түсіндіру;
- затты сату;
- финал;
- қорытынды.

Затты ол туралы көп білетін оқушы сатып алады.

Мысалы: киіз үй, қолөнер бұйымдары.

Сабақты бақылау карта – схемасы

	<i>Ақпараттық білігі</i>	Балл
1	Оқу ақпаратымен жұмыс істей білуі:	
	А) дәптерге ереже, анықтама, формула, схемаларды көшіру;	
	Б) мәтіннен ең бастысын ерекшелеу;	
	В) мәтінді бөліктерге бөлу;	
	Г) оқулықтан қажет ақпаратты таба білу;	
	Д) жоспар құру;	
	Е) мәтінді қайта құрастыру (қысқарту, толықтыру, өзгерту);	
	Ж) конспект жасау;	
	З) тезис жазу;	
	И) ғылыми ақпараттың категориясын анықтау;	
	К) бірнеше параграф, тарау бойынша қорытындылау.	
2	Визуальды (көру) ақпаратты вербальды (сөздік) ақпаратқа аудара білуі:	
	А) ақпаратты схема, график түрінде беру;	
	Б) схема, графиктерді оқи білу.	
3	Сыни ойлай білуі:	
	А) рецензия жазу;	
	Б) аннотация жазу;	
	В) ақпараттың қатесін таба білу (көркем, ғылыми әдебиеттерден баспа, фактологиялық, физикалық қателіктерді).	
4	Түрлі ақпарат көздерінен ақпарат іздей білуі:	
	А) түрлі ақпарат көздерінен қысқаша ескертпелер жинақтау;	
	Б) мағынасын бұзбайтындай етіп, мәтін көлемін қысқарта білу;	
	В) түрлі ақпарат көздерінен белгілі бір мәселе бойынша шығармаларды салыстыру, ұқсастықтары мен ерекшеліктерін табу	
	Г) анықтамалық әдебиетпен жұмыс жасау.	

Оқытудың 20 негізгі принципі бар

- 1. Оқушыларды ынталандыру .**
- 2. Оқушылардың жеке айырмашылықтарды анықтау.**
- 3. Оқушылардың материалды түсінгендігіне көз жеткізіңіз.**
- 4. Практикалық сабақтарды бөліктерге бөліңіз**
- 5. Практикалық дағдыларды көрсетіңіз.**
- 6. Бірінші және соңғы әсер әсерін пайдаланыңыз.**
- 7. Ерекше есте қалатын ақпараттарға арқа сүйеңіз.**
- 8. Қатені көрсету**
- 9. Көтермелеуді ұсыныңыз**
- 10. Оқыту жадыға қарағанда оңай екенін есте сақтаңыз**
- 11. Адамдардың ұмытып қалатынын ескеріңіз.**
- 12. Сондай-ақ белгілі , беделді қайраткерлердің көзқарастарын пайдаланыңыз.**
- 13. Дәл қайталауды пайдаланыңыз.**
- 14. Сәл қорқытуды пайдаланыңыз.**
- 15. Табыс көп табысқа әкелетінін есте**
- 16. нақты өмір мысалдарына сүйенеді.**
- 17. «Үздіксіздік» қағидаттарын пайдаланыңыз және «ынталандыру пікірлерін ұсыныңыз.**
- 18. Оқыту үшін негіз ретінде дәлелді, әлеуметтік идеяларды пайдаланыңыз.**
- 19. Белсенді семинарлар пайдаланыңыз.**
- 20. Жаңа білім бұрынғы білімді ығыстыруы мүмкін екенін ұмытпаңыз.**

Оқытудың негізгі әдістері

- **Лекция әдісі**
- **Демонстрация әдісі .**
- **Практикалық жаттығулар**
- **Бақыланатын практикалық жаттығулар**
- **Практикалық**
- **Нақты жағдаяттарды талдау әдісі /Топтық жұмыс**
- **Тәлімгерлік, ғылыми жетекшілік әдіс.**
- **Өздік жұмыс**

ПРОБЛЕМАНЫ ШЕШУ ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІ

- «Проблемадан – мақсатқа дейін» (озық жаңарту идеяларының тренингтері),
- «Логика негізі : талдау »,
- "Логика негізі : дәлел",
- «Жобаның құнын есептеу»,
- " Ресурстарды талдау",
- «Өнімді базарда өткізу»,
- «Өзіме өзім сарапшымын ".

АҚПАРАТТЫҚ ҚҰЗЫРЕТТІЛІК

- «Каталогтармен жұмыс»
- «Анықтамалық кітаптармен жұмыс істеу»
- «Ақпаратты бірінші өңдеу әдістері»
- «Бақылау және эксперимент»
- «Деректер жинау әдістері: сауалнама және сұхбат.»
- Ақпараттық технологиялар негіздері
- «Windows операциялық жүйесімен жұмыс істеу
- «MS WORD мәтіндік процессорымен жұмыс істеу»
- «MS EXCEL электронды кестелермен жұмыс істеу»
- «Тұсаукесерлер бағдарламасы Power Point жұмыс істеу»,
- «Paint» графикалық редактор,
- «Интернет-ресурстарды пайдалану технологиясы»
- «Объектілер мен процестерді модельдеу»

КОММУНИКАТИВТІК ҚҰЗЫРЕТТІЛІК

- «Қалай бірге жұмыс істеу керек?»
- «Командада қалай жұмыс істеу керек?»
- «Талқылау»
- «Қақтығыстарды реттеу»
- «Шет тілінде ауызша байланыс»
- «Жазу сөйлеу қызметінің өнімді нысаны ретінде»
- «Функционалдық стилистика және байланыс»
- «Іскерлік қарым-қатынас тәжірибесі»
- «Риторика негіздері және көпшілік алдында сөз сөйлеу»
- «Қоғамдық сөйлеу»
- «Өнім тұсаукесері

